

Szerző: Krecsányi I.

Cím: Történetek és epizódok

Forrás:

Magyarország

Bp

1918. X. 10.

Történetek és epizódok

(Huszonöt éves budai színházgatásom emlékeiből)

Irla: Krecsányi Ignác

IV.

Az 1908-iki évad egyik érdekessége a „Csókkirály”, Sztojanovics Jenő és Orbán Lajos szép zenéjű operettje volt. A mű huszonhét estén került színre. Közben a Góth-pár vendégszerepelt. Az operai műsor „Mignon”-nal gazdagodott. E nyáron tizenhat operaelőadást tartottam. „A kék egér” e. új bohózatot a Magyar Színházban is három estén adtuk. Bucsuzásul a „Kurucsfurfang” történeti népszínmű került színre.

Az 1909-diki évadban ismét új eredeti műveket adtam. Ezek között első helyet foglalt el Dunay Árpád „A Kis boszorkány” című operettje. A darab tizennégy estén ment. Farkas Imrénének „Az igloi diákok” új népszínműve tetszett. Ugyane nyáron színre kerültek még „Színészvér” és „A szép gardista” operettelőadások, „A mozgó postásné” eredeti vigjáték Guthi Somától és „A nők kedvence” bohózat. Az operák nyolc estét foglaltak le. Ezek között Budán új volt az „Alarcos bál”, „Tosca” és „Bánk bán”. Bucsuelőadásunk „A hajduk hadnagya” volt.

1910-ben az opera a „Bohémélet”-tel és a „Hunyadi László” reprizével huszonnégy estén szerepelt a műsorban. „A kard becsülete”-t, Kazaliczky Antal társadalmi színművét a budai előadás után minden vidéki színházgató megszerezte. „Az indiai nábob” operett szintén ez évadban került bemutatásra. Bucsuelőadásul a „Luxemburg grófja” operettje adtuk.

1911-ben ismét egy nagyszabású opera, a „Hegyek alján” volt budai újdonság. Ugyane nyáron adtam Zichy Géza gróf „Roland mester” operáját. Gazdag és változatos operai műsorom

a nyáron is husz estére terjedt. Újdonság volt a „Változó szerelem”. Kazaliczky Antal társadalmi drámája. A „Kreolvér” operett-újdonságban Rátkai Márton, a Király-színház tagja

vendégszerepelt; az évad elején pedig a „Lord Piccolo” operettet mutattam be. Pálmai Ilka asszony egy, a Góth-pár pedig három estén játszott. „A piros bugyellár” volt bucsuelőadásunk.

1912-ben „A zsidónő” sorakozott az operák közé. Az opera ez évadban nyolc estét töltött be. Beregi Oszkár, a Góth-pár, Fenyvesi Emil nagy és változatos műsort játszottak le, Kürty Klára pedig az operettekben hódított. Az „Ábrahám a mennjországból”, „A kis barátnő”, „A miniaasszonyok” és „Helda” operettek mind újdonságok voltak. Utolsó előadásul „A suhanc” ment.

Az 1913-dik évben Garvay Andor „Benn az erdőn” című új eredeti drámája került színre. A darabban összesen négyen játszottak s a közönség figyelmét mindvégig lekötötték és izgatottságban tartották. Heljai Jenő „A masamód” vigjátéka új átdolgozásban több estén ment, a címszerepben Molnár Aranka vendégjátékával. Jászai Mari három estén telt házak előtt játszott. Az operai műsor „Carmen”, „Alarcos bál”, „Rigoletto” stb. darabokkal volt képviselve. Újdonságokul „A diákherceg”, „Az autótündér” és „Közlekedéskodolom” operettek mutattam be. „Az ingyenélők” volt az utolsó előadás.

1914. Feledhetetlen esztendő. Színházgatásomnak utolsó éve, haltyudái. Csonka évad, melyet az egymást követő katasztrófák szakítottak meg. A június huszonnyolcadiki orgyilkosság, utána az egy hónappal később kitört világháború olyan szerencsétlen események voltak, melyek aggályljal, remülettel töltötték el mindenkit. Ehhez járult a Lánchíd cizárása, ami szintén nagyon megröszéltette a színház látogatását. „Mártha”, „Mignon” stb. operák

sőt még a „Tosca”, Rózsa Lajos és a „Traviata” Szánthó Gáspár vendégjátékával sem tudtunk közönséget vonzani. Beregi Oszkár, Bihari Akos és Rózsahegyi Kálmán, akiket szintén fölléptetem. Üres házak előtt játszottak. Sőt Rózsahegyi kitűzött vendégeit pártoláshány miatt kénytelenek voltak félbeszakítani.

Ilyen vergődések között értük meg augusztus harmadikát. Az előadás megkezdése előtt, esti félnyolcor még nem sejtettem, hogy pár óra múlva már nem leszek a budai színház igazgatója. Hisz én hónapokkal azelőtt már olyan szépen kieszelttem mindent. Összeállítottam magamban az utolsó esti, augusztus harmincegyedikéi műsort. Színre fog kerülni „Az ember tragédiája” első szakaszának három változása, „A gyimesi vadvidék” első felvonása és „A cigánybáró” második felvonása, mely a „Rákóczi-induló”-val végződik. E darabok előadása után meleg szavakkal, halás szívet, szeretettel bucsut veszek a közönségtől s így végeztem be utolsó nyári színi évadomat.

Sajnos, nem így történt. Augusztus harmadikán „A milliárdos kisasszony” operette előadása alatt személyzetemnek ama részével, akiket még nem soroztak be a katonasághoz, megegyeztünk abban, hogy mivel a színészek, zenekar és műszaki személyzet nagy részét kötelezettsége a hátrétre szolgáltatta s a még ilhonnmaradtakat is el fogják vinni, beszüntetjük az előadásokat. Nincsen kiknek kikkel játszani.

Az előadás véget ért. A függöny legördült. A jelen volt kevés számú közönség mit sem sejtve hagyta el a nézőteret. Csak a közelben levők tudták, hogy az előfüggönynek utolsó lebecsútása az én színházgatói pályámnak halotti szemedője volt. Majd eloltották a lámpákat. Színészek, díszítők, mind, mind hazamentek. Bezárták a színházat. Csönd és sötétség borult az épületre. Egvedül én maradtam ott. Nem tudtam eltávozni. Nagyon nehéz volt a szívem. Negyedóra múlva esendesen, észrevétlenül a színház előcsarnokába osontam. Ott némán, háborgó érzelmeiktől gyötörve bámultam magam elé. A lefolyt harminc esztendő eseményei mint sűrűn cikázó villámok rajzoltak agyamban. Hosszu, hosszú, kínos szünet után fájó sóhajjal és könybe borult szemekkel bucsuztam el az épülettől.

Ez volt negyvenegy esztendő színházgatói pályafutásomnak utolsó jelenete.

792

Budai Színház
"1908-1914"